

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

ASUINKERROSTALOJEN ESTEETTÖMYYSKARTOITUS IISALMEN KESKUSTASSA 2023

Iisalmi - ikääntyvien asuinkaupunki Ylä-Savossa -hanke

Joseph Chelelgo, Iisalmen kaupunki /Kaavoitus

ASUINKERROSTALOJEN ESTEETTÖMYYSKARTOITUS IISALMEN KESKUSTASSA 2023

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO

- 1 ESTEETTÖMYYDEN MÄÄRITELMA JA LAINSÄÄDÄNTÖ
Perustuslaki
Maankäyttö- ja rakennuslaki
- 2 KERROSTALOJEN KEHITYSHISTORIA IISALMESSA
- 3 KARTOITUS
Kartoituksen tulokset
Kartoituksen tulokset: Piha ja Ympäristö
- 4 TIIVISTELMÄ
- 5 TYÖN HYÖDYNTÄMINEN IISALMEN KAUPUNGIN TOIMINNASSA
- 6 LÄHTEET

LIITTEET

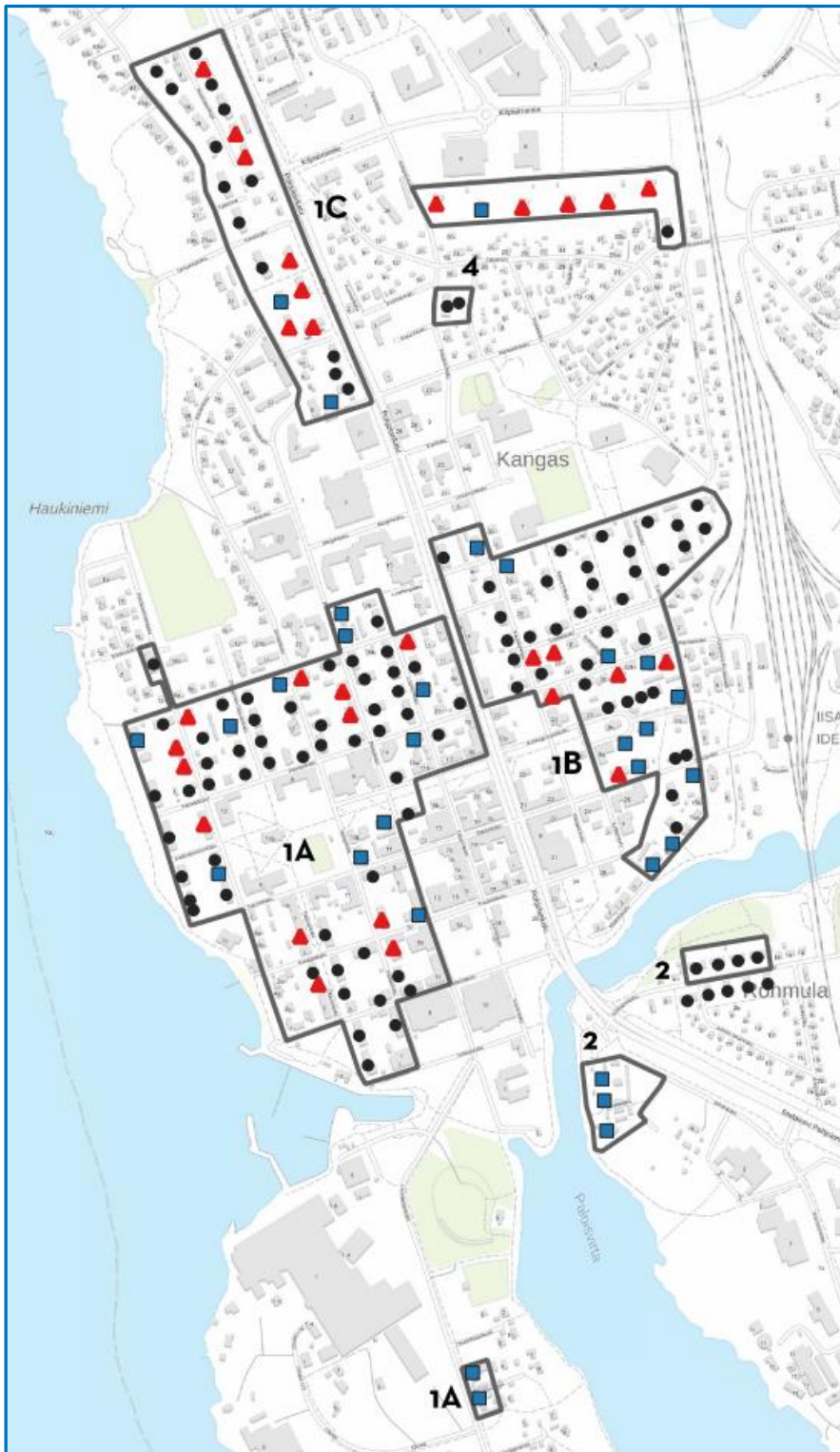
JOHDANTO

Iisalmen kaupungin ja entisen Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän kanssa kaupungilla on olemassa poikkihallinnollinen itsenäisen asumisen työryhmä, joka koordinoi kahden organisaation rajapinnassa tehtävää ikääntyneen väestön tarpeet huomioivaa työtä. Tehtyjen selvitysten perusteella voidaan todeta, että Iisalmessa tehostetun palveluasumisen piirissä asuu tällä hetkellä Iisalmessa yli 9,4 % yli 75 vuotiaista, kun tavoitteena koko valtakunnan tasolla olisi päästä lähemmäs 6 %. Tämä tarkoittaa edelleen aktiivisia toimia itsenäisen asumisen mahdollistamiseksi.

Iisalmi - ikääntyvien asuinkaupunki Ylä-Savossa -hankkeessa jatketaan kaupungin ikääntyneiden asumisen kehittämistyötä kokonaisvaltaisella ikääntyneiden asuinolojen kehittämissuunnitelmalla kaupunkikeskustaan yhdessä Pohjois-Savon hyvinvointialueen (entinen Ylä-Savon SOTE ky) kanssa. Tärkeinä yhteistyökumppaneina hankkeessa ovat asunto-osakeyhtiö Petterinkulma Oy, Ilvola-Säätiö, muut itsenäisen asumisen mahdollisuuksia tarjoavat yhteistyökumppanit sekä Ikäihmisten neuvosto ja Vammaisneuvosto.

ASUINKERROSTALOJEN ESTEETTÖMYYSKARTOITUS IISALMEN KESKUSTASSA 2023 -projektin tavoitteena on kartoittaa Iisalmen keskustan alueella rakennettujen asuinkerrostalojen fyysisen ympäristön esteettömyyttä nykytilan selvittämiseksi, sekä antaa ohjeita ja toimenpide-ehdotuksia havaittujen ongelmien korjaamiseksi. Kartoitus tehtiin Iisalmen keskustassa noin yhden kilometrin säteellä terveyskeskuksesta, alueina 1 a. Keskusta-länsi, 1 b. Keskusta-itä, 1 c. Kirkonsalmi, 4. Tornikatu, sekä 2. Sankariniemi ja Virranranta (kuva 1).

Projektissa hyödynnettiin Ympäristöministeriön ohjetta rakennuksen esteettömyydestä (Esteettömyys, Ympäristöministeriön ohje rakennuksen esteettömyydestä.) sekä Esteetön Rakennus ja ympäristö (Esteetön Rakennus ja ympäristö, Nina Kilpelä. www.rakennustieto.fi) -opasta. Ohjeisiin on koottu säännökset esteettömyysasetuksista ja niiden soveltamiseen liittyvät suositukset. Esteettömyyskartoituksen mittaukset ja arviointi asuinkerrostalojen fyysisestä ympäristöstä perustuvat Valtioneuvoston asetukseen rakennuksen esteettömyydestä (241/2017).

Asuinkerrostalot, joissa:

- ei ole hissiä
- ▲ hissi ei täytä nykyisiä vaatimuksia
- hissi täyttää vaatimukset

Kartoitetut alueet:

- 1A Keskusta läntinen alue + Luuniemi
- 1B Keskusta, itäinen alue
- 1C Kirkonsalmi
- 2 Sankariemi
- 4 Tornikatu

Kuva 1, Kartoitetut alueet. (Taustakartta Maanmittauslaitos)

1 ESTEETTÖMYYDEN MÄÄRITELMÄ JA LÄINSÄÄDÄNTÖ

1.1 Perustuslaki (Suomen perustuslaki 731/1999)

Ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. (6 §)

1.2 Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999)

5 § Alueiden käytön suunnittelun tavoitteet

Alueiden käytön suunnittelun tavoitteena on vuorovaikutteiseen suunnitteluun ja riittävään vaikutusten arviointiin perustuen edistää: turvallisen, terveellisen, viihtyisän, sosiaalisesti toimivan ja eri väestöryhmien, kuten lasten, vanhusten ja vammaisten, tarpeet tyydyttävän elin- ja toimintaympäristön luomista;

12 § Rakentamisen ohjauksen tavoitteet

Rakentamisen ohjauksen tavoitteena on edistää: 1) hyvän ja käyttäjien tarpeita palvelevan, terveellisen, turvallisen ja viihtyisän sekä sosiaalisesti toimivan ja esteettisesti tasapainoisen elinympäristön aikaansaamista.

117 § Rakentamiselle asetettavat vaatimukset

Rakennuksen tulee olla tarkoitustaan vastaava, korjattavissa, huollettavissa ja muunneltavissa sekä, sen mukaan kuin rakennuksen käyttö edellyttää, soveltua myös sellaisten henkilöiden käyttöön, joiden kyky liikkua tai toimia on rajoittunut.

117 e § Esteettömyys

Rakennushankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että rakennus ja sen piha- ja oleskelualueet suunnitellaan ja rakennetaan niiden käyttötarkoituksen, käyttäjämäärän ja kerrosluvun edellyttämällä tavalla siten, että esteettömyys ja käytettävyys otetaan huomioon erityisesti lasten, vanhusten ja vammaisten henkilöiden kannalta.

Esteettömyyskartoitus perustuu 1. tammikuuta 2018 voimaantulleeseen valtioneuvoston asetukseen rakennuksen esteettömyydestä 241/2017.

1.3 Valtioneuvoston asetus rakennuksen esteettömyydestä (241/2017)

2 § Rakennukseen johtava kulkuväylä

- a. Kulkuväylä on oltava vähintään 1200 mm leveä, pintamateriaaliltaan tasainen, luistamaton ja kova, sekä kaltevuus <5%, jos porras niin luiska
- b. Ulkoportaaseen liittyvä ylätasanne ulko-oven edessä
- c. Luiskaan liittyvä tasanne tarkoitettu korvaamaan ulkoporras
- d. Tasoero (yksi askelma ·160 mm) ulkotasanteen edessä

3 § Rakennuksen sisäänkäynti

- a. Ulko-oven edessä olevan tasanteen leveys · 1500 mm ja pituus · 1500 mm
- b. Rakennuksen ulko-oven avautumispuolen etäisyys seinän sisänurkasta tai muusta kiinteästä esteestä on oven ulkopuolella oltava vähintään 400 millimetriä.

4 § Ovet

- a. Oven yhteydessä ei saa olla tasoeroa tai kynnystä, ellei se ole ääni-, kosteus- tai muiden vastaavien olosuhteiden vuoksi välttämätöntä. Tällöin kynnyks tai tasoero saa olla enintään 20 millimetriä korkea, ja kynnyks on muotoiltava siten, että sen voi helposti ylittää pyörätuolilla ja pyörillä varustetulla kävelytelineellä.
- b. Tasoero asuntokohtaisen ulkotilan oven yhteydessä oven ulkopuolella saa olla yli 20 millimetriä, jos tasoero on kohtuudella poistettavissa ulkotilan varustelulla.

5 § Rakennuksen sisäinen kulkuväylä

- a. Muun rakennuksen kuin asuinrakennuksen sisäisen kulkuväylän ja asuinrakennuksen yleisten tilojen sisäisen kulkuväylän on oltava helposti havaittava, pinnaltaan tasainen ja luistamaton.
- b. Jos 1 momentissa tarkoitettu kulkuväylä on leveydeltään alle 1 500 millimetriä, kulkuväylällä on oltava vähintään 15 metrin välein kääntymistila, jonka halkaisija on vähintään 1 500 millimetriä.

7 § Yhteys tasojen välillä asuinrakennuksessa

- a. Hsuirakennuksessa on oltava portaiden lisäksi hissi, jos sisäänkäynti rakennuksessa sijaitsevaan asuntoon on sisääntulon kerrostaso mukaan lukien kolmannessa tai sitä ylemmässä kerroksessa
- b. Hissiyhteyden on ulotuttava sisäänkäyntitasoon ja jokaiseen tasoon, josta on käynti asuntoon tai rakennuksen käyttöä palvelemaan tilaan
- c. Hissin korin leveys vähintään 1100 mm (ovisivu) ja syvyys vähintään 1400 mm
- d. Jälkiasennettavan hissien korin mitoitus voi poiketa säädetyistä, jos se on välttämätöntä rakennuksen merkittävien ominaisuuksien säilyttämiseksi
- e. Vapaa tila hissien edessä (> 1500 mm)

1.4 Rakennuksen piha ja ympäristö

Asetuksen 2 §:n mukaiset vaatimukset koskevat kulkuväylää, joka johtaa rakennukseen tontin tai rakennuspaikan rajalta sekä tilasta ja alueelta, joka palvelee rakennuksen käyttöä. Rakennuksen käyttöä palvelevia alueita ja tiloja ovat mm. oleskelualueet, leikkipaikat, jätetuoneet, säilytystilat,

auto- ja pyöräpaikat sekä autotallipaikat, riippumatta siitä missä ne ovat (Esteettömyys, Ympäristöministeriön ohje rakennuksen esteettömyydestä, s.11 2.2.1 Kulkuväylän soveltuminen liikkumis- ja toimimisesteisille henkilöille).

Esteettömyysasetuksen (2 §) mukaan, jos rakennusta varten on autopaikkoja, niistä riittävän määrän, kuitenkin vähintään yhden, on oltava tarkoitettu liikkumis- ja toimimisesteisen henkilön käyttöön (Esteetön Rakennus ja ympäristö, Nina Kilpelä. www.rakennustieto.fi).

Liikkumisesteisten autopaikat varustetaan ISA-tunnuksella, joka asennetaan kiinteisiin pystyopasteisiin näkyvälle korkeudelle ja merkitään pysyvästi myös autopaikan päällysteeseen vähintään 500 mm:n kokoisella ISA-tunnuksella (Esteetön liikkumis- ja toimintaympäristö, RT 09-10884, 2006).

Esteettömyysasetuksen (2 §) mukaan esteettömän autopaikan on oltava

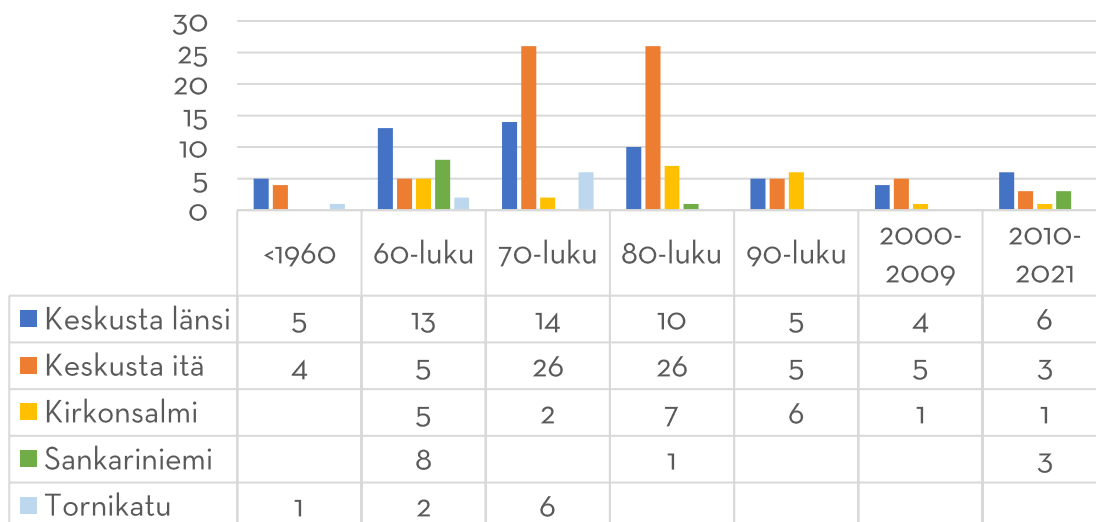
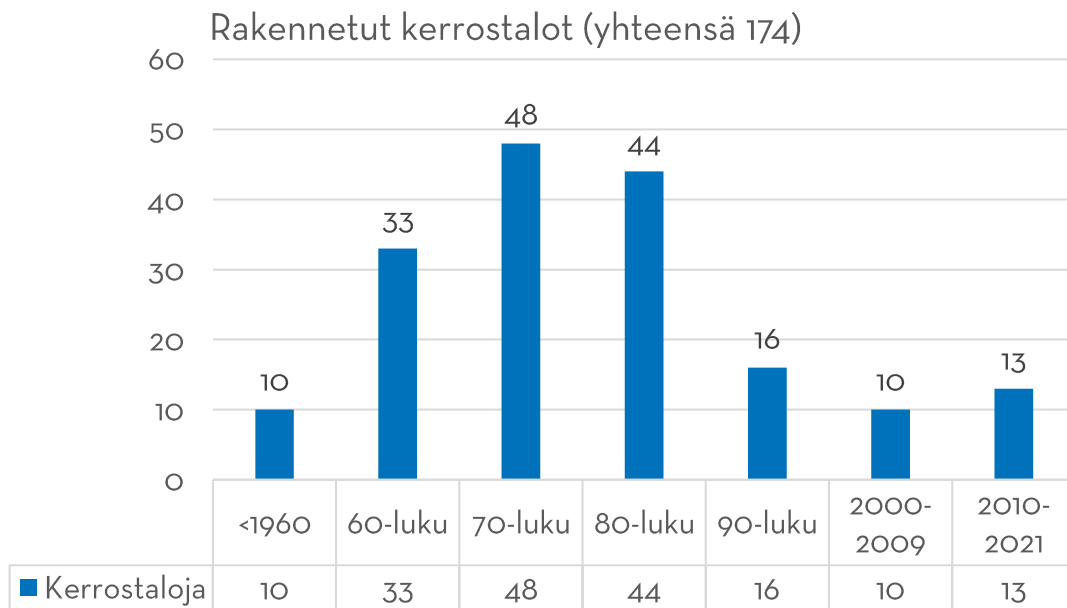
- vähintään 3600 mm leveä,
- vähintään 5000 mm pitkä, ja
- sivu- ja pituuskaltevuuden suositus enintään 2 %.

2 KERROSTALOJEN KEHITYSHISTORIA IISALMESSA

Esteettömyyskartoituksessa oli mukana noin 69 % kaikista lisalmissa olevista asuinkerrostaloista (174 / 252 asuinkerrostaloa). Keskustan alueeseen kuuluu myös yli 30 pienkerrostaloa, joita ei kartoitettu. Keskusta-alueen ulkopuolella on lisäksi 78 asuinkerrostaloa (Lippuniemi/Pöllösenlahti 33 kerrostaloa, Makkarahti 17, Savipelto 16, Peltosalmi ym. 12), joita ei kartoitettu tässä hankkeessa.

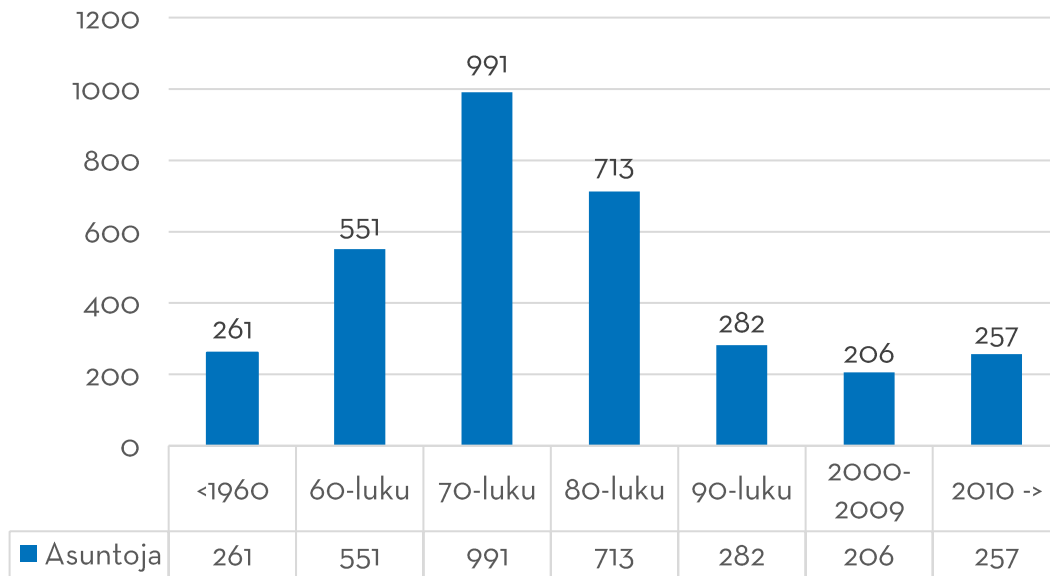
Eri vuosikymmeninä lisalmeen on rakennettu kerrostaloasuntoja kaikkiaan noin 4930, joista keskustan alueella on noin 3269 asuntoa (66 %) ja keskusta-alueen ulkopuolella noin 1660 asuntoa (34 %). Tornitalot rakennettiin 1970-luvulla, yhteensä 203 asuntoa, mikä lisäsi huomattavasti rakennettujen asuntojen määrää lisalmissa 70-luvulla.

2.1 RAKENTAMISEN MÄÄRÄ VUOSIKYMMENITTÄIN

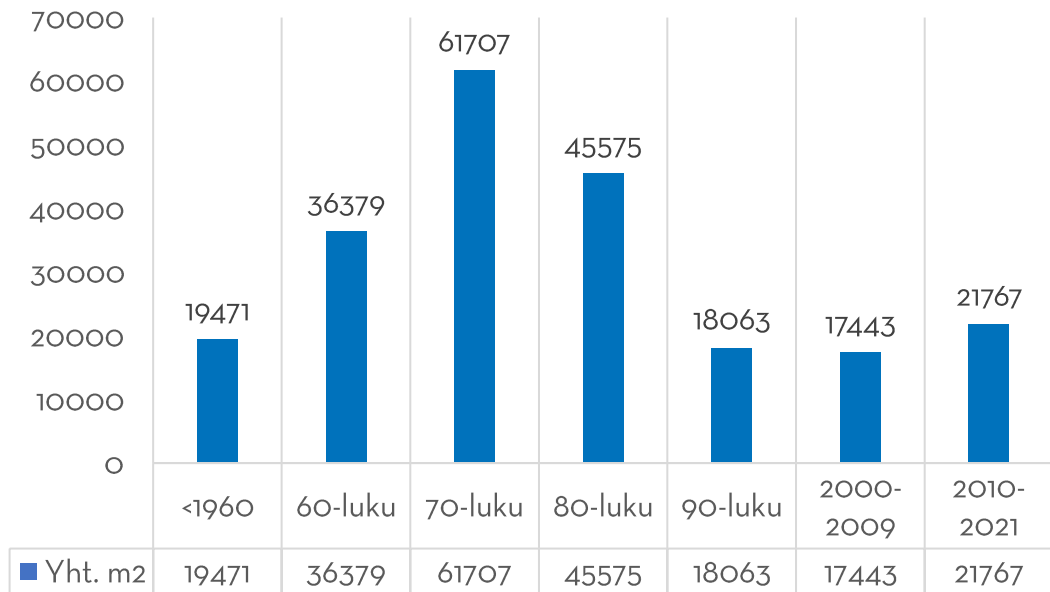
Taulukot 1 ja 2, Keskusta-alueen rakennettujen kerrostalojen määrä eri vuosikymmeninä alueittain

Kerrostaloasunnot (yhteensä noin 3269)

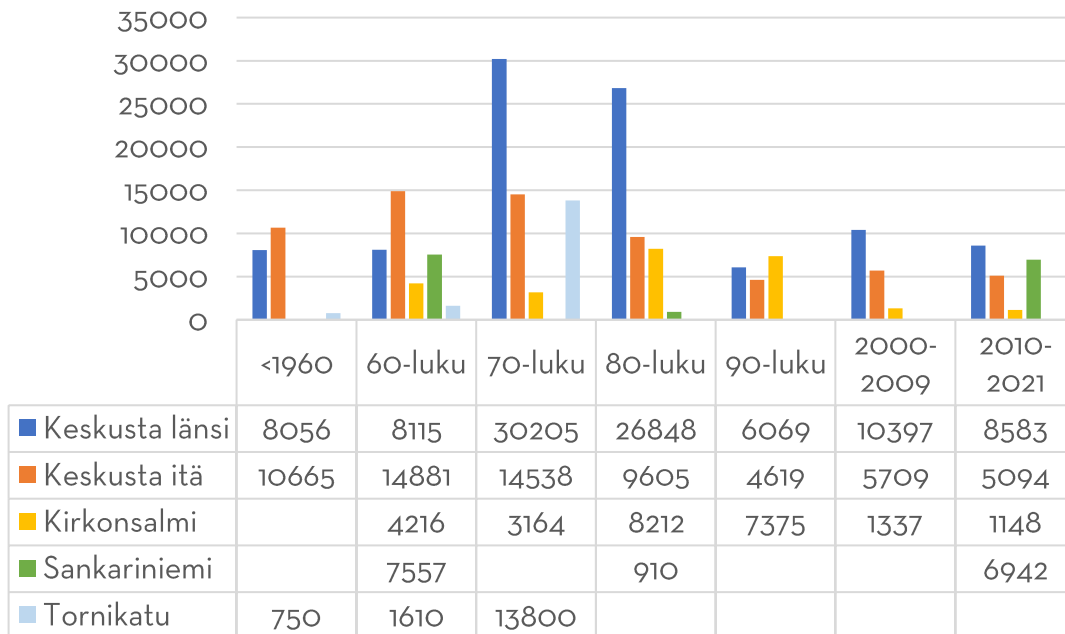
Taulukko 3, Keskustan alueen kerrostaloasuntojen määrä eri vuosikymmeninä

Asuinkerrostalojen kerrosala (yhteensä n. 220405 m²)

Taulukko 4, Keskustan alueen rakennetun kerrosalan määrä eri vuosikymmeninä

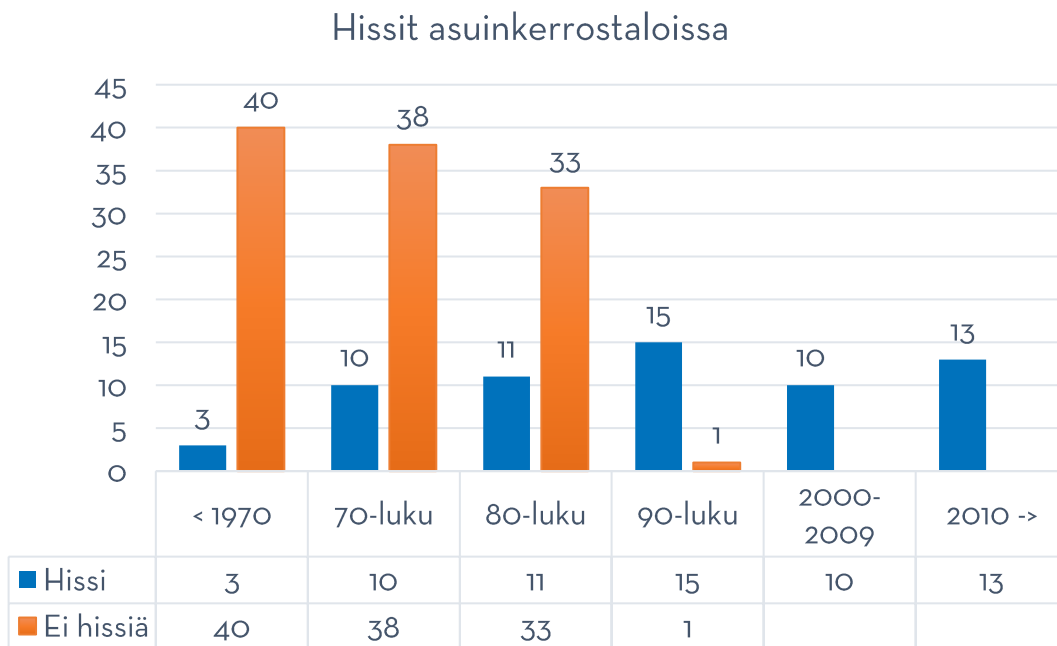
Kerrosala alueittain

Taulukko 5, Rakennettu kerrosala eri vuosikymmeninä alueittain

lissalmessa rakennetun kerrosalan yhteenlaskettu määrä eri vuosikymmeninä on 334 252 m². Kerrosalasta lissalmen keskustan alueella on 66 % (220 405 m²) ja keskustan ulkopuolisilla alueilla 34 % (113 847 m²).

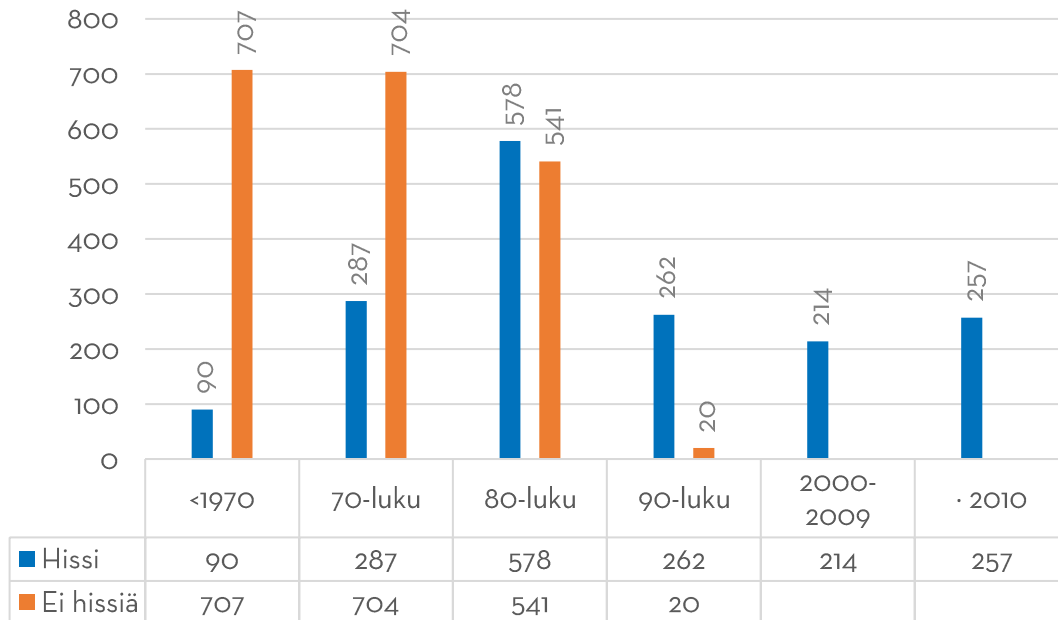
2.2 HISSIT ASUINKERROSTALOISSA ERI VUOSIKYMMENINÄ

Taulukko 6, Hissit asuinkerrostaloissa

Kartoitetulla keskustan alueella on 112 kerrostaloa (64 %), jossa ei ole hissiä, ja 62 kerrostaloa, jossa on hissi.

1970-luvulla rakennetuista hissillisistä asuinkerrostaloista kuusi on Tornikadulla. 1990-luvun jälkeen lisälmeen on rakennettu vain yksi hissitön asuinkerrostalo.

Taulukko 7, Asuntojen saavutettavuus hissillä

Kartoitetulla alueella hisseillä saavutetaan yhteensä noin 1201 (37 %) asuntoa. lisälmen keskustan alueella kaikkiaan 62 % eli 1987 asuntoa ei saavuteta hissillä. 1 % (28) asunnoista saavutetaan hissillä, joka ei ole vaatimusten mukainen (tasoero/portaita ennen hissiä).

3 KARTOITUS

Kartoituksessa oli mukana kaikkiaan 174 asuinkerrostaloa, joissa yhteensä 283 sisäänkäyntiä (porrashuonetta). Kartoitustulokset kirjattiin Excel-taulukkoon, minkä mukaan tietoja vertailtiin valtioneuvoston asetusten mukaisesti.

3.1 KARTOITUKSEN TULOKSET

3.1.1 2 § Rakennukseen johtava kulkuväylä ylätasanteelle

Kartoitustulosten mukaan kaikkien yhteenlaskettujen 283 sisäänkäynnin ylätasanteelle johtavista kulkuväylistä

- 33 % (94 kulkuväylää) on esteettömiä, eli ilman tasoeroa (porras tai askelma)
- 12 % (34) on varustettu vaatimuksen mukaisella luiskalla, ja
- 55 % (155) on esteellisiä, eli kulkuväylällä on tasoero (porras tai askelma) ilman luiskaa.
- 126 (44.5 %) kulkuväylällä on tasoero noin 160 mm ilman luiskaa (esim. kuva 2)
- 28 (10 %) kulkuväylällä on ulkoportaita ilman luiskaa

Kaikista tasanteelle johtavista kulkuväylistä 45 % on esteettömiä ja 55 % esteellisiä.

Rakennukseen johtavien kulkuväylien materiaalit sisäänkäyntien (porrashuoneiden) edustalla:

- 119 kulkuväylällä on asfaltti tai laatoitus (esim. kuva 3),
- 48 kulkuväylällä on kivituhka,
- 7 rakennuksen sisääkäynnit ovat kiinni katulinjassa (kuva 4).

2

3

Kuva 2, Yhden askelman tasoero < 160 mm ilman luiskaa

Kuva 3, Sisääkäynnin edessä olevan kulkuväylän tasainen pintamateriaali

4

5

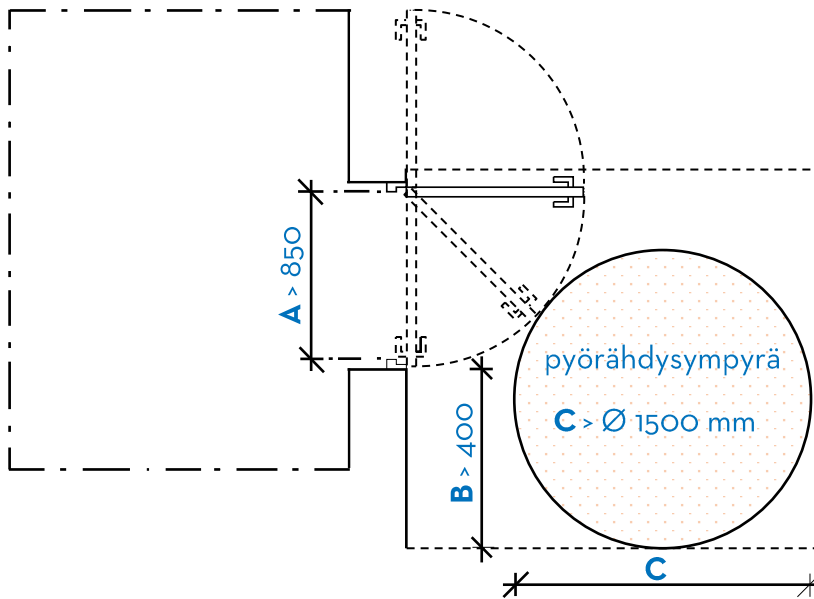
Kuva 4, Rakennuksen sisääkäynti kiinni katulinjassa

Kuva 5, Esteetön pääsy pihalta rakennuksen ulko-ovelle

Kaikista kerrostaloista (yhteensä 174)

- 61 kerrostalossa on esteetön kulkuväylä
- 28 on varustettu vaatimuksen mukaisella luiskalla (esim. Kuva 5)
- 71:ssä on tasoero ilman luiskaa
- 14 kerrostalossa on ulkoporras ilman luiskaa

3.1.2 3 § Rakennuksen sisäänkäynti, ulko-oven edessä oleva tasanne

Kuva 6, Tilantarve oven avaamiseksi pyörätuolista käsin (Esteetön Rakennus ja ympäristö, Nina Kilpelä)

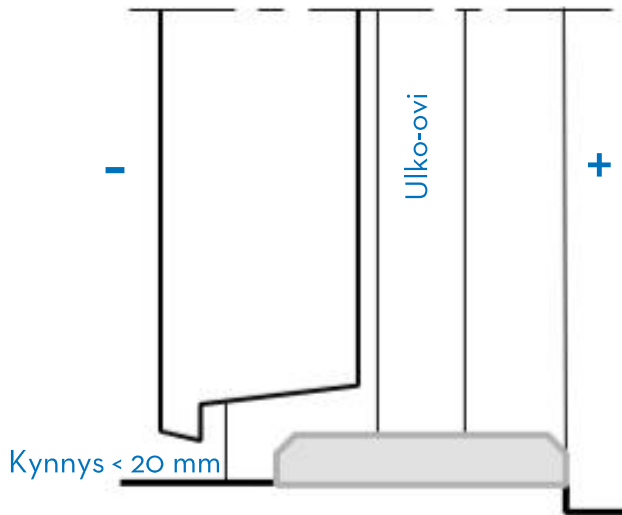
- A** oven vapaa leveys > 850 mm
- B** ulko-oven avautumispuolen etäisyys seinän sisänurkasta tai muusta kiinteästä esteestä > 400 mm
- C** ulko-oven edessä oleva pyörähdysympyrä Ø 1500 mm

Kartoitustulosten mukaan 283 tarkastetusta sisäänkäynnistä

- 59 %:ssa (168 sisäänkäyntiä) ulko-oven edessä oleva tasanne täyttää esteettömälle pyörähdysympyrälle ja ulko-oven avautumispuolen etäisyydelle asetetun vaatimuksen Ø 1500 mm + 400 mm
- 41 % (115 sisäänkäyntiä) ei täytä tasanteelle asetettua vaatimusta Ø 1500 mm, mutta ovat ulko-oven avautumispuolen > 400 mm etäisyyden vaatimuksen mukaisia.

3.1.3 4 § Ovet, ulko-oven kynnys

Tässä esteettömyyskartoituksessa rakennuksen sisäänkäyntiä tarkasteltaessa ulko-oven vapaata leveysmittaa ei otettu huomioon. Oletuksena oli, että kaikkien ulko-ovien leveys on vähintään 850 mm. Esteettömyyskartoituksessa oletettiin myös, että noin 40 mm sisäänkäynnin kynnys täyttää asetetut vaatimukset, jos ulkotilan varustelulla tasoero on kohtuudella poistettavissa.

Kuva 7, Ulko-oven kynnys < 20 mm (RT 09-10884. 2006. Esteetön liikkumis- ja toimintaympäristö, Rakennustietosäätiö RTS. Liite 7)

Kartoitustulosten mukaan 283 sisäänkäynnin ulko-oven kynnyksistä

- 44,5 %:ssa (126 sisäänkäyntiä) kynnys on < 20 mm,
- 44,2 %:ssa (125) kynnys on n. 40 mm, ja
- 11,3 %:ssa (32) kynnys on > 40 mm.

Kaikkiaan 89 % ulko-ovien kynnyksistä täyttää ulkotilan oven yhteydessä olevalle kynnykselle asetetut vaatimukset, mikäli kynnys varustetaan noin 20 mm korkealla poistettavalla varusteella (esim. kuva 9).

Kartoituksen aikana kuultujen asukkaiden kokemusten mukaan pyörätuolilla liikkuville kynnykset ovat liian korkeita ja ulko-oven avaaminen tasanteelta on raskasta.

8

9

Kuva 8, Ulko-oven kynnys n. 40 mm

Kuva 9, Poistettavissa olevan ritilän avulla kynnys täyttää asetetun vaatimuksen

3.1.4 5 § Rakennuksen sisäinen kulkuväylä

Rakennuksen sisäisellä kulkuväylällä tarkoitetaan asuinkerrostalon porrashuoneen käytävää.

Kartoitettujen porrashuoneiden (283 porrashuonetta) sisäisistä kulkuväylistä

- noin 45 % (127 porrashuonetta) on > 1500 mm,
- seitsemän porrashuonetta on < 1500 mm, eli ei täytä asetettua vaatimusta, ja
- 52,7 %:ssa eli 149 porrashuoneessa kulkuväylällä on kaksisyökyinen porras.

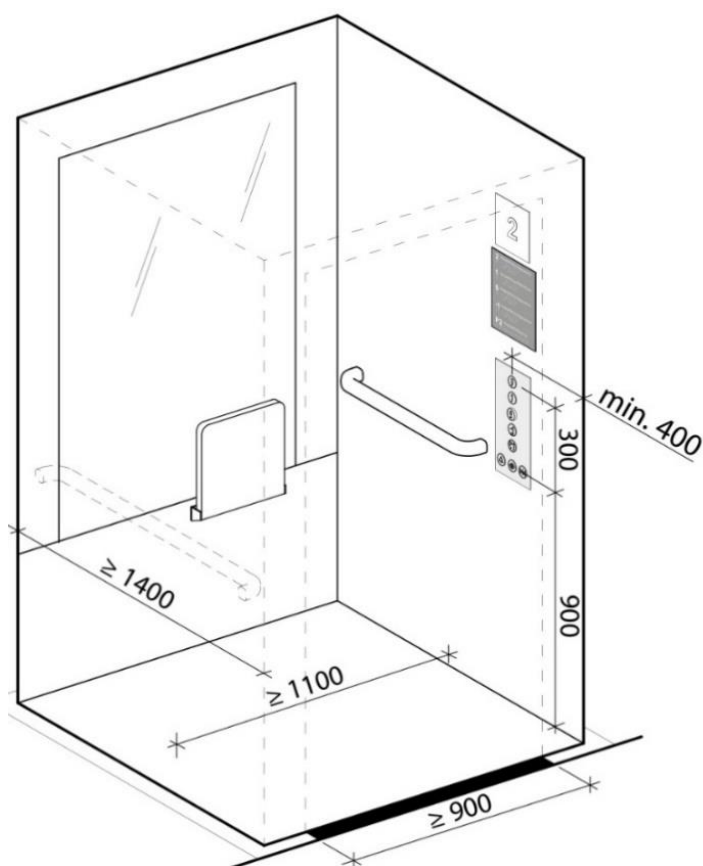
Kaikista asuinkerrostaloista, yhteensä 174 kerrostaloa,

- 56 %:ssa (97 kerrostaloa) sisäinen kulkuväylä on > 1500 mm,
- 2 %:ssa (neljä kerrostaloa) kulkuväylä on vähemmän kuin 1500 mm, ja
- 42 %:ssa (73 kerrostaloa) kulkuväylällä on kaksisyökyinen porras.

3.1.5 7 § Yhteys tasojen välillä asuinrakennuksessa

Hissi-osion kartoitustuloksissa laskettiin yhteen kaikki keskustan alueen hissilliset ja hissittömät porrashuoneet ja kerrostalot. Huomioitavaa kuitenkin on, että kartoitettuja hissejä on tarkasteltu erikseen myös jälkiasennettujen hissien näkökulmasta. Lisämessä hissejä on jälkiasennettu kerrostaloihin, jotka on rakennettu ennen 1990-lukua ja joissa on kaksisyökyiset portaat.

3.1.5.1 Hissi

Kuva 10, Hissikorin mitoitus asetuksen mukaan (Esteetön Rakennus ja ympäristö, Nina Kilpelä. www.rakennustieto.fi)

Kartoitetuista porrashuoneista (283)

- 11 %:ssa (33 porrashuonetta) hissi on vähintään 1100 mm x 1400 mm,
- 15 %:ssa (42 porrashuonetta) hissi ei täytä mittoja 1100 x 1400 mm,
- 74 % (208 porrashuonetta) on ilman hissiä,

Kartoitetuista asuinkerrostaloista

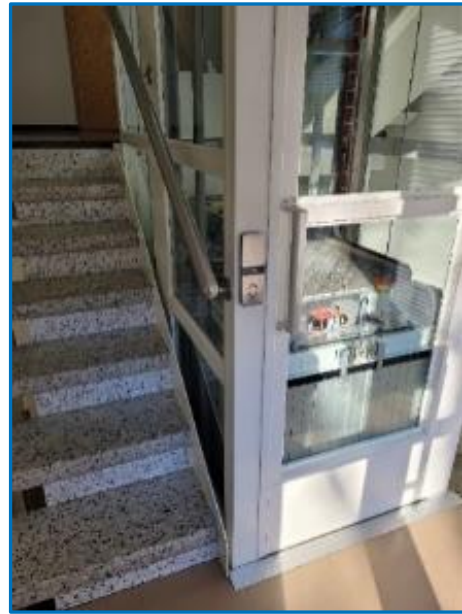
- 18 %:ssa (31 kerrostaloa) on hissi, joka täyttää vaatimuksen 1100 mm x 1400 mm
- 18 %:ssa (31 kerrostaloa) on hissi, joka ei täytä minimivaatimusta 1100 mm x 1400 mm
- 64 %:ssa (112 kerrostaloa) ei ole hissiä.

3.1.5.2 Jälkiasennushissi

Kartoitetulla alueella on 73 kerrostaloa, joiden porrashuoneissa kerrostasojen välillä on kaksisyöksyinen porras. Neljässä kerrostalossa (8 porrashuonetta) on jälkiasennettu hissi portaiden keskelle. Yhden kerrostalon jälkiasennettuun hissiin pääsy ei ole täysin esteetön, sillä hissiin pääsy vaatii portaiden nousun.

11

12

Kuva 11, Kaksisyöksyinen porras ennen hissiä

Kuva 12, Jälkiasennettu hissi kaksisyöksyisen portaan keskellä asennuksen jälkeen

3.2 KARTOITUKSEN TULOKSET: PIHA JA YMPÄRISTÖ

3.2.1 Liikkumisesteisen autopaikat

Kerrostalojen pysäköintialueilla

- yhdessäkään ei ole Le-ap- tai ISA-merkkiä, eikä Le-autopaikkojen lukumäärää osoittavaa merkkiä,
- 92 kerrostalon pysäköintialueella on osoitettu erillinen varattu- tai vierasautopaikka,
- viiden kulkureitin kaltevuus tontin rajalta autopaikalle on silmämääräisesti arvioiden > 5 %,
- lähes kaikilla autopaikoilla on lämmitystolpat ja asunnon numero merkittynä.

Kartoitettujen kerrostalojen (174) pysäköintialueen pinnoite on

- 59 % (103 kerrostaloa) kivituhkaa, ja
- 41 % (71 kerrostaloa) asfaltoitu.

3.2.2 Kulku kadulta rakennuksen sisäänkäynnille

Kartoituksessa kulkuväylä kadulta rakennuksen sisäänkäynnille rajoitettiin tontin rajalta ulko-oven edessä olevalle tasanteelle tai luiskaan asti.

Kaikkien kerrostalojen piha-alueen kulkuväylistä

- 94 kerrostalossa kulkuväylä on esteetön (asfaltti), ja niistä kolmen kerrostalon kulkuväylän kaltevuus on > 5 %,
- 80 kerrostalossa kulkuväylä on esteetön (kivituhka), ja niistä yhden kerrostalon kulkuväylän kaltevuus on > 5 %.

Kaikkien kerrostalojen piha-alueiden kulkuväylät kadulta rakennuksen sisäänkäynnille ovat esteettömiä pintamateriaalien osalta (kova, tasainen, luistamaton). Muutama kulkuväylä on esteellinen maanpinnan jyrkän kaltevuuden takia.

3.2.3 Kulku rakennuksesta kerrostalon pysäköintialueelle

Kartoitustulosten mukaan kaikista kerrostaloista (174)

- 146 kulkuväylää on pinnoitteen osalta esteetön (asfaltti ja kivituhka)
- kolmessa on tasoero (portaita)
- kuudessa pääsy pysäköintialueelle kulkee tontin ulkopuolelta kadun kautta,
- 22:ssa pääsy pysäköintialueelle kulkee tontin ulkopuolelta kadun kautta.

3.2.4 Kulku rakennuksesta jätekatokseen/ ulkovarastoon

- 149 kulkuväylää on pinnoitteen osalta esteetön (asfaltti ja kivituhka)
- kuuden kerrostalon kulkuväylällä on tasoero (portaita)
- 18:ssa pääsy jätekatokseen/ ulkovarastoon kulkee tontin ulkopuolelta kadun kautta,
- yhden kerrostalon jätekatoksen/ ulkovaraston sijainti ei tiedossa/ näkyvissä.

3.2.5 Kulku rakennuksesta oleskelu- ja leikkialueelle

- 123 kulkuväylää on pinnoitteen osalta esteetön (asfaltti ja kivituhka)
- 14 kulkuväylällä on tasoero (portaita)
- 11 kerrostalon oleskelualue on sijoitettu takapihalle, minne kulku rakennuksesta on tontin ulkopuolelta kadun kautta
- 26 kerrostalossa ei ole oleskelu- ja/tai leikkialuetta.

3.2.6 Kulku rakennuksesta tomutus/kuivaustelineille

- 148 kulkuväylää on pinnoitteen osalta esteetön (asfaltti ja kivituhka)
- kahdeksassa on tasoero (portaita)
- 15 kerrostalossa pääsy tomutus/kuivaustelineille kulkee tontin ulkopuolelta kadun kautta.

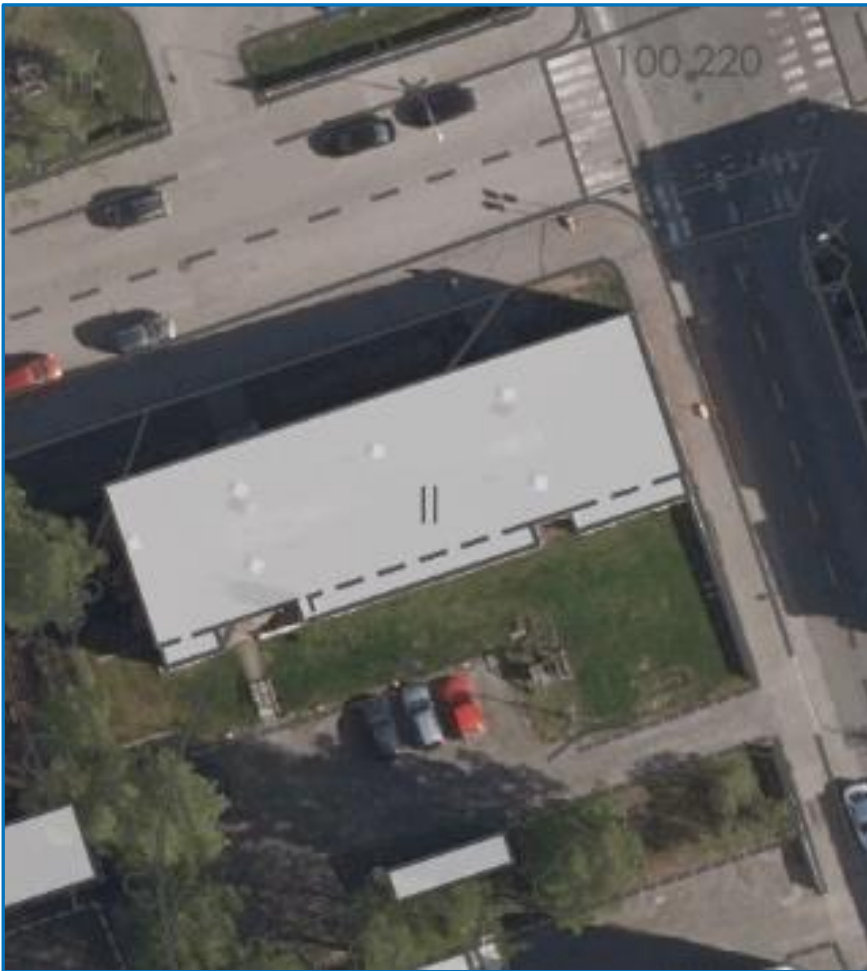
13

Kuva 13, Saavutettavissa oleva oleskelu- ja leikkialue

14

Kuva 14, Esteetön pääsy jätekatokseen

15

Kuva 15, Kerrostalon pysäköintialue on takapihalla ja kulkureitti tontin ulkopuolelta kadun kautta

4 TIIVISTELMÄ

Tässä esteettömyyskartoituksessa tuloksia tarkasteltiin sisäänkäyntien ja kerrostalojen näkökulmista erikseen. Sisäänkäyntejä (porrashuoneita) on enemmän kuin kerrostaloja, esimerkiksi yhdessä kerrostalossa voi olla kaksi tai kolmekin sisäänkäyntiä.

2 § Rakennukseen johtava kulkuväylä:

- 155 /283 sisäänkäyntiä (porrashuonetta) esteellinen,
- 128 /283 sisäänkäyntiä (porrashuonetta) on esteetön 2 § osalta,
- 82 /174 kerrostaloa on esteellinen,
- 92 /174 kerrostaloa on esteetön 2 § osalta.

3 § Rakennuksen sisäänkäynti, ulko-oven edessä oleva tasanne:

- 11 /128 sisäänkäyntiä (porrashuonetta) esteellinen,
- 117 /128 sisäänkäyntiä (porrashuonetta) on esteetön 3 § osalta
- 6 /92 kerrostaloa on esteellinen,
- 86 /92 kerrostaloa on esteetön 3 § osalta.

4 § Ovet, ulko-oven kynnykset:

- 6 /117 sisäänkäyntiä (porrashuonetta) esteellinen,
- 111 /117 on esteetön 4 § osalta
- 4 /86 kerrostaloa on esteellinen,
- 82 /86 kerrostaloa on esteetön 4 § osalta. kaksisyöksyinen porras

Esteettömyyskartoituksen mukaan lisälmen kaupungin keskustan alueella esteettömiä kerrostaloja on 78 (45 %) ja osittain esteellisiä 96 kerrostaloa. Esteettömiä sisäänkäyntejä (porrashuoneita) on 110 (39 %) ja osittain esteellisiä 173 sisäänkäyntiä. 1606 (49 %) asuntoa on saavutettavissa esteettömästi ja 1663 asunnon saavutettavuus on esteellinen.

Esteettömyyskartoituksen mukaan lisälmen kaupungin keskusta-alueella hissillisiä kerrostaloja on 62 (36 %) ja hissittömiä 112. Hissillisiä asuntoja on 1282 (39 %) ja hissittömiä on 1987. Esteettömiä hissillisiä kerrostaloja on 53 (31 %) ja esteellisiä on 9. Esteettömiä hissillisiä sisäänkäyntejä (porrashuoneita) on 62 (22 %) ja esteellisiä on 13. Esteettömiä hissillisiä asuntoja on 1124 (34 %) ja esteellisiä hissillisiä asuntoja on 149.

Sisäinen kulkuväylä leveys	>1500	<1500	2-syöksy porras	Yhteensä
Kerrostalojen kpl	97	4	73	174
Porrashuoneet kpl	127	7	149	283
Hissilliset asunnot	1201 (37 %)		81 (2 %)	1282 (39 %)
Hissittömät asunnot	656 (20 %)	90 (3 %)	1241 (38 %)	1987 (61 %)
Asuntojen kpl	1857	90	1322	3269 (100 %)

Tämä selvitys kattaa lisälmen keskusta-alueen. Koko lisälmen kaupungin alueella hissittömiä kerrostaloja on 70%.

5 RAPORTIN HYÖDYNTÄMINEN IISALMEN KAUPUNGIN TOIMINNASSA

Iisalmen kaupunki pitää jatkossa yleisötilaisuuksia, joissa esitellään tämän projektin raportti, ja johon kutsutaan projektissa kartoitettujen kerrostalojen isännöitsijöitä ja talonyhtiöiden hallituksia. Yleisötilaisuuden tarkoituksena on kertoa talonyhtiöiden mahdollisuuksista lisätä rakennusten esteettömyyttä ja korjata olemassa olevia puutteita esteettömyyden näkökulmasta. Tilaisuudessa on mukana Iisalmen kaupungin kaavoituksesta asemakaava-arkkitehti ja rakennusvalvonnasta rakennustarkastaja. Lisäksi tilaisuuteen kutsutaan mukaan asiantuntijoita rakennus- ja korjausalalta tarjoamaan lisätietoa muutostöistä.

Rakennusvalvonta hyödyntää esteettömyyskartoituksen tuloksia esimerkiksi kiinnittämällä huomiota rakennusten esteettömyysvaatimuksiin.

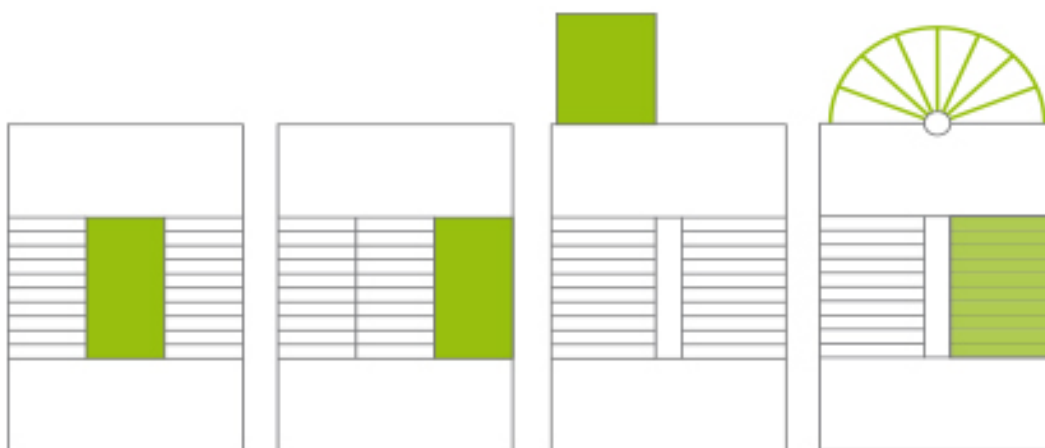
Toimitilat tekevät esteettömyyskartoituksia tiloissaan ja pyrkivät johdonmukaisesti tekemään rakennuksista esteettömiä ja vaatimusten mukaisia.

Iisalmen kaupungilta on saatavissa hissiavustus. Tämän esteettömyyskartoituksen myötä hissiavustusten myöntämistä jatketaan, sekä esitetään hissiavustusten määrärahojen jatkamista.

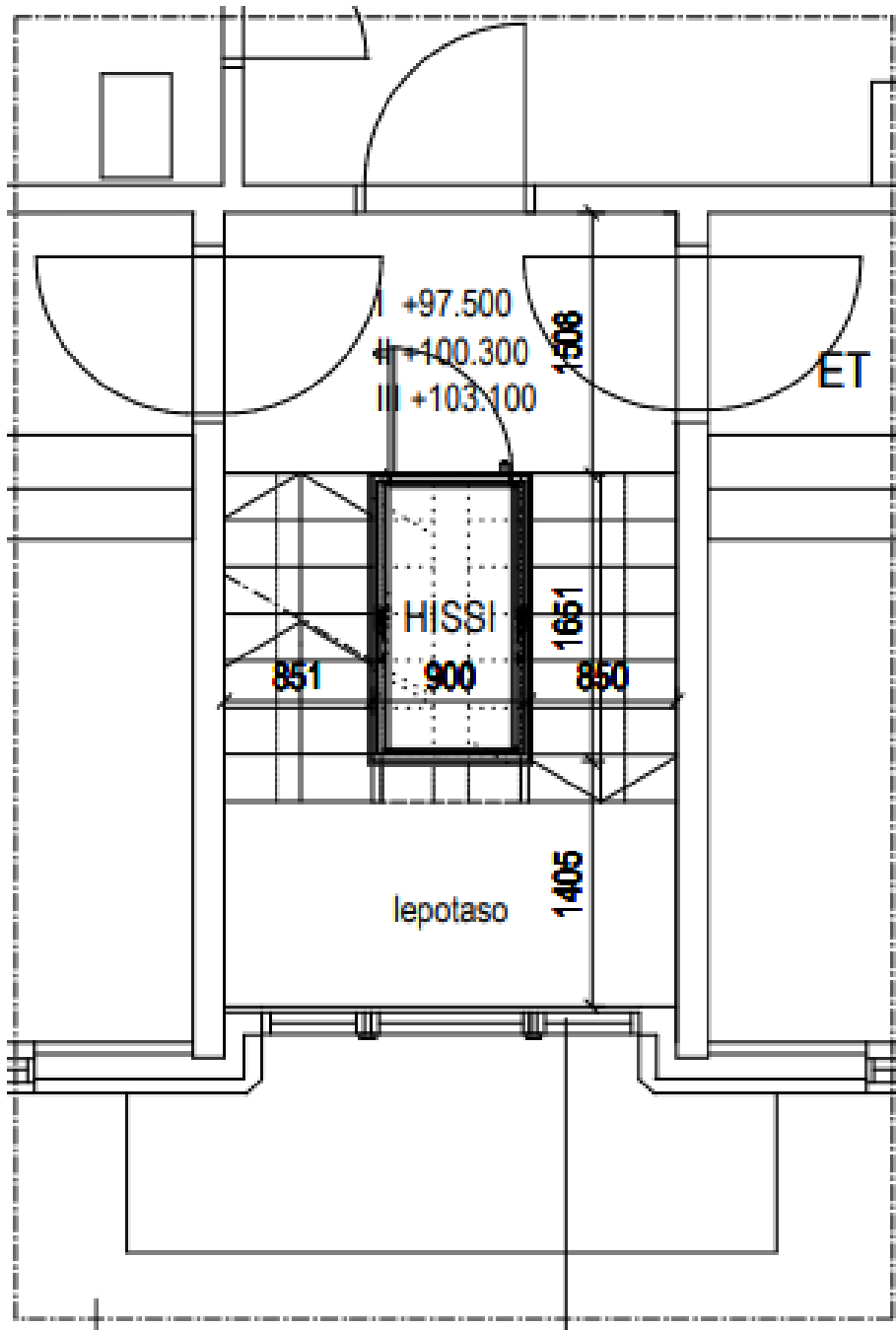
Kaupungin nettisivuilla julkaistaan tämä esteettömyyskartoitus. Lisäksi Iisalmen kaupungin nettisivuja täydennetään ajankohtaisilla määräyksillä ja ohjeilla rakennuksen esteettömyydestä.

Tarvittaessa kerrostalojen talonyhtiöt saavat yksityiskohtaisempaa ja tarkempaa tietoa oman kerrostalonsa tilanteesta Iisalmen kaupungin kaavoituksesta (Hannele Kelavuori, Sari Niemi, Heli Kärki ja Heidi Kyllönen).

Tietoa jälkiasennushisseistä saa myös Asumisen rahoitus- ja kehityskeskuselta (ARA). ARA:n mukaan (kuva 16), jälkiasennushissi voidaan sijoittaa porrashuoneeseen tai rakennuksen ulkopuolelle, ja portaita voidaan kaventaa, muuttaa tai uusia.

Kuva 16, Esimerkkejä hissin sijoittamisesta kaksisyöksyiseen portaikkoon (Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA). www.ara.fi. Liite 7)

Kuva 17, Jälkiasennetun hissien mitoitusta kaksisyöksyisen portaan keskellä

Porraskaskelman vaadittu leveys on vähintään 900 mm ja porraskuilun keskimääräinen leveys noin 2550 mm, jolloin jälkiasennushissin sijoittaminen porrassyöksyjen väliin ei yleensä onnistu asetettujen vaatimusten mukaan.

Muuta lisätietoa asiasta kiinnostuneille, talonyhtiöille ja isännöitsijöille löytyy tämän raportin lähde- ja liitetiedoista.

6 LÄHTEET

1. Maankäyttö- ja rakennuslaki 5.2.1999/731
2. Suomen perustuslaki 11.6.1999/731
3. Valtioneuvoston asetus rakennuksen... 241/2017 - Sädökset alkuperäisinä - FINLEX®
4. Esteetön Rakennus ja ympäristö, Nina Kilpelä. www.rakennustieto.fi. Saatavissa: https://ym.fi/documents/1410903/38439968/Esteeton-rakennus-ja-ymparisto-EA70FE2A_FF14_4FC8_96B6_AE6B32F89BB7-144306.pdf/Oefe51ad-dac4-39e8-d6d4-185050aa0c9f/Esteeton-rakennus-ja-ymparisto-EA70FE2A_FF14_4FC8_96B6_AE6B32F89BB7-144306.pdf?t=1603260119065
5. Esteettömyys, Ympäristöministeriö 2018. Ympäristöministeriön ohje rakennuksen esteettömyydestä. Ohje_esteettomyys_2018.pdf (edilex.fi)
6. Esteetön liikkumis- ja toimintaympäristö, RT 09-10884, 2006.
7. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA). www.ara.fi. Saatavissa: https://www.ara.fi/fi-FI/Ohjelmat/Hissilla_kotiin/Hissin_hankkiminen_Nain_se_tehdaan
8. Asuntosuunnittelu, Suomen rakentamismääräyskokoelma G1, Määräykset ja ohjeet 2005, 1.10.2004
9. Esteetön rakennus, Suomen rakentamismääräyskokoelma F1, Määräykset ja ohjeet 2005, 1.10.2004

7 LIITTEET

Esteettömyyskartoitusopas 2019:

<https://drive.google.com/file/d/1498DMnSPbcBhVXk4LJUbp7qwsu59kITW/view?usp=sharing>